

Δελτίο Τύπου του FRA

Βιέννη/Βρυξέλλες, 11 Μαρτίου 2013

Απαιτείται καλύτερη προστασία από την άνιση μεταχείριση στην υγειονομική περίθαλψη

Μια νέα έκθεση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) καταγράφει τις ειδικές δυσκολίες και περιπτώσεις άνισης μεταχείρισης κατά την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη που μπορεί αντιμετωπίσουν ορισμένοι άνθρωποι λόγω κάποιου συνδυασμού των χαρακτηριστικών τους (π.χ. εθνοτική καταγωγή, φύλο, ηλικία και αναπηρία). Σύμφωνα με την έκθεση, τα θύματα και οι νομικοί τους σύμβουλοι αντιμετωπίζουν συχνά δυσκολίες να καταγγείλουν στη δικαιοσύνη περιπτώσεις διακρίσεων για «πολλαπλούς» λόγους. Τούτο οφείλεται είτε στην ανεπαρκή κατανόηση της έννοιας των «πολλαπλών» διακρίσεων, είτε στο γεγονός ότι είναι ευκολότερη από νομικής άποψης η εκδίκαση καταγγελίας για έναν μόνο λόγο διάκρισης.

«Για να διασφαλιστεί η ισότιμη μεταχείριση όλων των ανθρώπων κατά την άσκηση των βασικών τους δικαιωμάτων, η νομοθεσία και τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους την πολυπλοκότητα της πραγματικής ζωής των ανθρώπων», δηλώνει ο διευθυντής του FRA, Morten Kjaerum. «Τους ανθρώπους δεν τους χαρακτηρίζει, για παράδειγμα, μόνο το φύλο τους, αλλά και η ηλικία, η εθνοτική καταγωγή ή η αναπηρία τους. Οι νομοθετικές διατάξεις κατά των διακρίσεων πρέπει να αλλάζουν, ώστε να επιτρέπεται στα θύματα πολλαπλών διακρίσεων να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη. Επιβάλλεται ακόμη η κατάρτιση των εργαζομένων στον τομέα της υγείας σε θέματα αντιμετώπισης των διακρίσεων, ώστε να διασφαλίζεται η μεταχείριση των ανθρώπων βάσει των αναγκών τους, ανεξαρτήτως της ταυτότητάς τους».

Η έκθεση καταδεικνύει τα εξής:

- **Η άνιση προστασία και οι ασάφειες της νομοθεσίας** δυσχεραίνουν την εκδίκαση υποθέσεων «πολλαπλών» διακρίσεων ενώπιον των δικαστηρίων. Στην υγειονομική περίθαλψη, η νομοθεσία της ΕΕ κατά των διακρίσεων παρέχει προστασία από τις διακρίσεις λόγω φυλής και φύλου, όχι όμως και από τις διακρίσεις λόγω ηλικίας, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επιπλέον, μόνο 6 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ περιλαμβάνουν στις εθνικές τους νομοθεσίες διατάξεις για τις «πολλαπλές» διακρίσεις, συνήθως δε με ασαφείς ορισμούς. Η παροχή ισότιμης προστασίας από οιαδήποτε μορφή διάκρισης στην υγειονομική περίθαλψη θα ήταν ένα σημαντικό πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της αποτελεσματικής αντιμετώπισης των «πολλαπλών» διακρίσεων. Το ζήτημα αυτό εξετάζεται στην «οριζόντια οδηγία», μια νομοθετική πράξη που βρίσκεται επί του παρόντος στο στάδιο συζήτησης στους κόλπους της ΕΕ και που αναμένεται να επεκτείνει την προστασία κατά των διακρίσεων πέραν του τομέα της απασχόλησης, καλύπτοντας τις διακρίσεις λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας και γενετήσιου προσανατολισμού.
- Συχνά οι δικηγόροι δεν υποβάλλουν καταγγελίες για θέματα υγείας ως υποθέσεις διακρίσεων, λόγω των **χαμηλότερων αποζημιώσεων που επιδικάζονται σε σύγκριση, π.χ., με τις αγωγές για εσφαλμένη ιατρική πρακτική**. Για να είναι αποτελεσματική η ισχύουσα νομοθεσία κατά των διακρίσεων, τα δικαστήρια πρέπει να επιδικάζουν αποτρεπτικές και αναλογικές αποζημιώσεις στα θύματα των υποθέσεων διακρίσεων, γεγονός που θα

ενθαρρύνει περισσότερους ανθρώπους –και τους δικηγόρους τους– να φέρουν ενώπιον της δικαιοσύνης υποθέσεις διακρίσεων, ακόμη και «πολλαπλών» διακρίσεων.

- Τα χαμηλά επίπεδα επίγνωσης των τρόπων και των φορέων υποβολής καταγγελιών δυσχεραίνουν την πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Τα θύματα δεν ξέρουν συνήθως πού να απευθυνθούν για βοήθεια, είτε στους φορείς υποβολής καταγγελιών σε θέματα υγείας είτε στους φορείς ισότητας, οι οποίοι είναι αρμόδιοι για τη διασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης όλων των πολιτών. Επιπλέον, καταγράφονται χαμηλά επίπεδα εμπιστοσύνης στην αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων συστημάτων υποβολής καταγγελιών για θέματα υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και φόβος ότι η υποβολή καταγγελίας θα έχει ως αποτέλεσμα χειρότερη μεταχείριση από τους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας. Η ύπαρξη ενιαίου φορέα ισότητας αρμόδιου για όλους τους τομείς διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των «πολλαπλών» διακρίσεων, σε συνδυασμό με καλύτερο συντονισμό με τους φορείς υποβολής καταγγελιών για θέματα υγείας, θα βελτιώνει σημαντικά την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.
- Τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης δεν λαμβάνουν πάντοτε υπόψη τους τις διαφορετικές **ανάγκες των χρηστών υγειονομικών υπηρεσιών**. Τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης μπορεί (ακουσίως) να παρεμποδίζουν την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη ή να παρέχουν υγειονομική περίθαλψη διαφορετικής ποιότητας σε άτομα που φέρουν περισσότερα από ένα προστατευόμενα χαρακτηριστικά, όπως το φύλο, η ηλικία ή η ιδιότητα του μέλους εθνικής μειονότητας. Οι κυβερνήσεις και οι αρχές υγείας μπορούν να βελτιώσουν την κατάσταση ενθαρρύνοντας ενεργά την κατάρτιση των επαγγελματιών στον τομέα της υγείας σε θέματα αντιμετώπισης των διακρίσεων και αναλαμβάνοντας θετική δράση για τη στήριξη και την ενίσχυση ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο «πολλαπλών» διακρίσεων, π.χ. καθιστώντας αμεσότερα διαθέσιμες τις σχετικές πληροφορίες μέσω γλωσσικών και διαμεσολαβητικών υπηρεσιών, καθώς και μέσω δράσεων επικούρησης των ως άνω ατόμων.
- Τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία στον τομέα της υγείας δεν επαρκούν για την ακριβή αξιολόγηση της έκτασης της μειονεκτικότητας ομάδων ατόμων που φέρουν πολλαπλά χαρακτηριστικά διακρίσεων. Η ύπαρξη δεδομένων διευκολύνει την ανάπτυξη μέτρων πολιτικής που βασίζονται σε εμπειρισταωμένα στοιχεία και που είναι, επομένως, αποτελεσματικότερα. Σημαντική κρίνεται η ανάπτυξη εργαλείων παροχής αξιόπιστων και συγκρίσιμων δεδομένων που να μπορούν να καταδεικνύουν την πραγματική έκταση της μειονεκτικής θέσης των ατόμων όσον αφορά στην πρόσβασή τους στην υγειονομική περίθαλψη λόγω των διάφορων διακρίσεων.

Η έκθεση εξετάζει τους τρόπους με τους οποίους αντιμετωπίζονται νομικά οι «πολλαπλές» διακρίσεις και μελετά τη συναφή νομολογία εστιάζοντας στην υγειονομική περίθαλψη. Μελετά ακόμη τις απόψεις και τις εμπειρίες χρηστών υγειονομικών υπηρεσιών και επαγγελματιών του τομέα της υγείας σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους άτομα διαφορετικού φύλου, ηλικίας, αναπηρίας και εθνοτικής καταγωγής βιώνουν διακρίσεις και πολλαπλές διακρίσεις κατά την πρόσβασή τους στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης της Αυστρίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Ιταλίας, της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου.

Για να διαβάσετε την έκθεση, βλ.:

[*Inequalities and multiple discrimination in access to and quality of healthcare*](#) (Ανισότητες και πολλαπλές διακρίσεις όσον αφορά στην πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και την ποιότητα των συναφών υπηρεσιών)

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με:

media@fra.europa.eu

Τηλ.: +43 1 580 30 642

Σημειώσεις προς τους συντάκτες:

- Αποστολή του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να παρέχει εμπειριστατωμένες συμβουλές στους φορείς λήψης αποφάσεων της ΕΕ και των κρατών μελών, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη διασφάλιση πιο επίκαιρων και καλύτερα στοχευμένων συζητήσεων και πολιτικών στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- Οι «πολλαπλές» διακρίσεις είναι μια μορφή διάκρισης που βασίζεται σε περισσότερους από έναν λόγους, όπως φύλο, ηλικία, εθνοτική καταγωγή, αναπηρία, κ.λπ. Για παράδειγμα, όταν μία γυναίκα Ρομά φέρνει στον κόσμο ένα παιδί, μπορεί να υποστεί διακρίσεις, όχι μόνο επειδή είναι γυναίκα (δεν συμβαίνει σε όλες τις γυναίκες) και όχι μόνο επειδή είναι Ρομά (δεν συμβαίνει σε όλους τους Ρομά). Εντούτοις, μπορεί να υποστεί διακρίσεις λόγω του συνδυασμού των δύο χαρακτηριστικών, δηλαδή επειδή είναι ταυτόχρονα Ρομά και γυναίκα.